

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN PROBLEMS OF
SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 9-11, 2023**

**KYIV
2023**

MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

9-11 October 2023

Kyiv, Ukraine

2023

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (October 9-11, 2023) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1179 p.

ISBN 978-966-8219-87-0

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-9-11-10-2023-kiyiv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Маслов В. І.* 23
УТИЛІЗАЦІЯ ТВЕРДОЇ ФРАКЦІЇ ГНОЮ НА ГНОЄВИХ
МАЙДАНЧИКАХ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ
ВЕРМИТЕХНОЛОГІЙ
2. *Петрів М. Д., Ференц Л. В., Федорович В. С.* 29
ВПЛИВ КОРМОВОЇ ПРОБІОТИЧНОЇ ДОБАВКИ НА
ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ М'ЯСА У ГУСЕЙ
3. *Радченко М. В., Курченко С. Ю.* 36
УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ
4. *Радченко М. В., Лось М. А.* 39
ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД
ПОПЕРЕДНИКІВ
5. *Шпак Н. П., Марківська Л. В., Ярославський О. В., Швець Н. В.* 42
ОХОРОНА, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ РІДКІСНИХ
АБОРИГЕННИХ ВИДІВ РОСЛИН

BIOLOGICAL SCIENCES

6. *Байко О. Р.* 49
РЕКОМБІНАНТНИЙ БІЛОК МОМР CHLAMYDIA
TRACHOMATIS ЯК ПОТЕНЦІЙНИЙ КАНДИДАТ ДЛЯ
СТВОРЕННЯ ВАКЦИНИ ПРОТИ ХЛАМІДІОЗУ
7. *Божко К. М., Берсенєв І. С.* 55
ВПЛИВ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ НА ГУМУСОВИЙ СТАН
ГРУНТІВ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
8. *Бурлаченко К. В., Комарова І. О.* 64
СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ СКВЕРУ КВІТКА
КРИВБАСУ
9. *Венгринюк І. В., Сіренко А. Г.* 69
ПАВУКИ-ВОВКИ (LYCOSIDAE, ARANEI, ARANIDA,
ARTHROPODA) ЗАКАЗНИКА «КОЗАКОВА ДОЛИНА»
10. *Сак А. Є., Антіпова Р. В.* 74
ПОКАЗНИКИ СТАТЕВОЇ ПОВЕДІНКИ САМЦІВ ЩУРІВ ПРИ
ВЖИВАННІ ХАРЧОВИХ РОСЛИННИХ ОЛІЙ РІЗНОГО ВИДУ
ТА ПОХОДЖЕННЯ
11. *Сорока В. В., Зубарева І. М., Власенко О. Г.* 78
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ГЛИБИННОГО КУЛЬТИВУВАННЯ
МУКОРОВОГО ГРИБУ – ПРОДУЦЕНТА БЕТА–КАРОТИНУ
12. *Яловенко О. І., Неїжсал А. О.* 81
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЧИСТКИ СТІЧНИХ ВОД
ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ

153. *Виговський Л. А., Макартецька В. С.* 828
 МІЖЕТНІЧНИЙ КОНФЛІКТ НА СХОДІ УКРАЇНИ ТА СПОСОБИ
 ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ
154. *Виговський Л. А., Михайловський О. М.* 831
 ЛІДЕРСТВО В ПОЛІТИЦІ
155. *Виговський Л. А., Музика А. А.* 836
 РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ЗМІЦНЕННІ
 ДЕМОКРАТІЇ
156. *Виговський Л. А., Куніцька Т. С.* 840
 ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА СТАБІЛЬНОСТІ КРАЇНИ
157. *Виговський Л. А., Шароварська К. Д.* 843
 ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНОЇ
 КОМУНІКАЦІЇ
158. *Гоменюк В. С.* 846
 ПОЛІТИЧНІ ІДЕЇ НОВОГО ЧАСУ (XVI – XVIII СТ.)
159. *Дикий О. В.* 849
 ВПЛИВ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА МІСТОБУДІВНУ
 ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ
160. *Дудирич В. М.* 852
 ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У
 СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
161. *Захарченко В. І., Пашиківська-Белеля Т. В.* 855
 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ
 ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО
 САМОВРЯДУВАННЯ
162. *Камінник М. О.* 862
 ПОЛІТИЧНИЙ ХЕЙТ ТА ЯК ЙОМУ ЗАПОБІГТИ
163. *Кушнір А. Ю.* 865
 ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
 ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ УКРАЇНИ
164. *Марусик Ю. О.* 867
 ГЕНДЕРНА ТА РАСОВА НЕРІВНІСТЬ В ПОЛІТИЦІ
165. *Рогожа А. О.* 870
 ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
166. *Самков О. М.* 873
 РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ
 ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ
 ТЕРИТОРІЙ

PHILOLOGICAL SCIENCES

167. *Şişianu A.* 877
 SOME EFFECTIVE MOTIVATION STRATEGIES IN LEARNING
 FOREIGN LANGUAGES

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Захарченко Володимир Іванович,

д.е.н., професор,

Пашківська-Белеля Тетяна Валеріївна,

студентка

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця, Україна

Вступ. В умовах ринкової економіки система жорстко централізованої влади уже не має тих переваг, які вона мала при плановій економіці. То ж перехід до децентралізованої системи влади в Україні є закономірним результатом ринкових трансформацій. Важливим аргументом на користь децентралізованої системи влади стало й те, що ключовим пріоритетом зовнішньої політики України (навіть в умовах воєнного стану) є європейська інтеграція, яка вимагає приведення адміністративно-територіального устрою країни, а також розподілу повноважень між органами державного управління та місцевого самоврядування у відповідність до нормативно-правової бази Євросоюзу.

Ці питання значною мірою були вирішені в ході проведення реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади або (якщо коротко) реформи децентралізації, яка розпочалася в Україні у 2015 р. і в основному завершилася у 2020 р.. Однак, через нечіткий поділ та дублювання в законодавчому полі повноважень між органами державного управління (місцевими державними/військовими адміністраціями) та органами місцевого самоврядування (ОМС) і низку проблем, зокрема викликаних російською воєнною агресією, необхідним є удосконалення взаємодії між цими органами.

Питання удосконалення взаємодії між органами публічної влади в Україні вже тривалий час знаходиться у центрі уваги науковців і практиків в галузі публічного управління. Їх розглядали у своїх працях О. Антонюк, О. Батанов, Ю. Буглак, М. Бутко, Ю. Ганущак, Б. Данилишин, В. Захарченко,

І. Іртищева, В. Кравців, Г. Макаров, А. Мунько, В. Негода, О. Павлов, І. Пінчук, Л. Приходченко, С. Романюк, І. Сторонянська, А. Ткачук, Б. Федірко та ін. Проте, багато питань, пов'язаних із переходом до нової системи взаємовідносин державної та місцевої влади, потребують додаткових досліджень.

Мета роботи – визначення оптимальної моделі розподілу повноважень між органами державної та місцевої влади та пошук сфер і галузей ефективної взаємодії між ними.

Матеріали та методи. Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти України, первинні матеріали Вінницької обласної військової адміністрації та територіальних громад Вінницької області. Методичну основу дослідження склав системний підхід та різні методи: аналізу й синтезу, логічного узагальнення, порівняльний, індексний, стратегічного аналізу, прогнозування та графічний.

Результати та обговорення. Як відомо, і державна, і місцева влади є різновидами публічної влади, однак між ними є й суттєві відмінності. Головна з них полягає в тому, що державна влада орієнтована на забезпечення суверенітету і сталого розвитку країни загалом, тоді як місцева на задоволення нагальних потреб мешканців територіальних громад.

Звичайно, система місцевого самоврядування в кожній країні має свою специфіку, і це знаходить відображення у спеціальних теоріях (державній, громадській, дуалістичній) та моделях (англо-саксонській, радянській, іберійській, континентальній або французькій, змішаній) [1, с. 79].

В Україні уже утвердилася континентальна або французька модель місцевого самоврядування. Згідно з нею, держава делегує частину своїх повноважень ОМС. Отже, дана модель передбачає децентралізацію влади, яка може бути політичною, адміністративною, економічною та фінансовою.

Адміністративна децентралізація реалізується в таких формах, як деконцентрація, делегування, деволюція, та дивестиція. Деконцентрація передбачає делегування органами центральної державної влади частини своїх

функцій ОМС, але при цьому право прийняття рішень та контроль за їхнім виконанням залишається за першими. Делегування означає передачу влади і відповідальності від уряду на нижчі рівні управління, але зі збереженням ієрархічної підпорядкованості ОМС центральному уряду. Деволюція зводиться до передачі органами центральної державної влади частини своїх функцій та повноважень ОМС, які їх автономно виконують. Дивестування має місце при передачі державою функцій та повноважень із надання суспільних благ приватним структурам або громадським організаціям. В Україні до проведення реформи децентралізації основною формою адміністративної децентралізації була деконцентрація, а після її проведення – делегування. У деяких країнах, наприклад у Великій Британії, провідною формою є деволюція, яка орієнтує на максимальне передавання повноважень із центру на рівень територіальних громад.

Делегування як основна форма адміністративної децентралізації в Україні передбачає тісні взаємозв'язки органів державної і місцевої влади, які, до речі, законодавчо упорядковані статтею 143 Конституції держави. В науково-практичному сенсі ці взаємозв'язки мають базуватися на принципах субсидіарності, партнерства, фінансової автономії ОМС та галузевої компетенції. На практиці існує багато різних взаємозв'язків між органами державного управління та місцевого самоврядування. Аналіз підходів до їх класифікації, які запропонували О. Батанов [2], М. Пундик [3], А. Мельник та О. Оболенський [4], С. Стеценко [5] та інші автори, дозволяє нам зробити висновок, що найбільше значення мають класифікації за сферами і галузями діяльності органів публічної влади, а також за ступенем підпорядкування місцевих органів влади державним. Згідно другої класифікації прийнято виділяти субординаційні, координаційні та реординаційні зв'язки. Субординаційні зв'язки будуються на основі прямого підпорядкування місцевих органів влади державним. Координаційні зв'язки встановлюються тоді, коли державні й місцеві органи влади спільно вирішують питання, які є однаково важливими як для держави, так і для територіальних громад.

Реординаційні зв'язки між державними і місцевими органами влади виникають при їх взаємному інформуванні про важливі рішення або практичні заходи. До реформи децентралізації в Україні основними у системі відносин органів державної і місцевої влади були субординаційні зв'язки, але після її проведення на перший план вийшли координаційні зв'язки. До речі, вони передбачають використання і традиційних, і нових (заснованих на інформаційних технологіях) інструментів, зокрема таких, як мережеві консультації, телеконференції та інтернет-представництво. Підвищення ваги координаційних зв'язків між органами публічної влади стало можливим тому, що в результаті реформи децентралізації відбулося суттєве укрупнення територіальних громад. Це дозволило переформатувати систему їх повноважень; вони одержали 128 власних і 98 делегованих повноважень, хоча до реформи мали більше делегованих повноважень. Взаємодія місцевих державних/військових адміністрацій (обласних і районних) та виконавчих комітетів ОМС найбільш повно реалізується за основними сферами і галузями їхньої діяльності. Так, у соціально-економічній сфері взаємодія між ними концентрується навколо реалізації державної політики з підтримки розвитку територіальних громад в рамках реалізації різних проєктів. Приклади їх ефективної взаємодії у цій сфері очевидні, наприклад, у Вінницькій області (табл. 1).

Таблиця 1

Приклади ефективної взаємодії між місцевими державними адміністраціями (МДА) та виконавчими комітетами ОМС територіальних громад (ТГ) Вінницької області у соціально-економічній сфері

Проєкти	ОМС як суб'єкти взаємодії з МДА	Тип зв'язків
Із забезпечення продовольчої безпеки («Сади Перемоги», «Українська картопля» та ін.)	більшості ТГ	реординаційні
Зі створення агрокластера	Вінницької та інших ТГ	координаційні
Із невідкладної допомоги щодо прийому внутрішньо переміщених осіб	10 ТГ	субординаційні
«Енергоефективний Гнівань»	Гніваньської ТГ	реординаційні
З отримання технічної допомоги	Хмельницької ТГ	координаційні
Із реалізації кризового плану житлового будівництва	Вінницької ТГ	координаційні
Із релокації підприємств	Вінницької та інших ТГ	субординаційні
З оновлення Схем планування території	Вінницької, Стрижавської, Літинської та інших ТГ	реординаційні

Джерело: авторська розробка на основі матеріалів Вінницької обласної військової адміністрації.

У процесі взаємодії місцевих державних/військових адміністрацій та виконавчих комітетів ОМС встановлюються різні типи зв'язків. Так, у проєкті зі створенні агрокластера у Вінницькій області основними (з боку обласної військової адміністрації) є координаційні зв'язки.

Для соціально-економічного розвитку територіальних громад першорядне значення має низка заходів у фінансовій сфері, які були проведені в рамках фінансової децентралізації. В результаті за місцевими бюджетами були закріплені стабільні джерела доходів та необхідні міжбюджетні трансферти (табл. 2).

Таблиця 2

Виконання доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень - серпень 2023 року без урахування непідконтрольних Україні територій до 24.02.2022 (оперативні дані)

Доходи загального фонду місцевих бюджетів	Норматив відрахувань до місцевих бюджетів	Обсяг, млн. грн.	Частка у загальному фонді місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів), %	Частка у загальному фонді місцевих бюджетів, %	Темп зростання до аналогічного періоду минулого року, %
Податок на доходи фізичних осіб	64%	198 378,5	65,9	46,7	+21,1
Єдиний податок	100%	37 886,1	12,6	8,9	+22,9
Плата за землю	100%	22 865,0	7,6	5,4	+23,1
Податок на нерухоме майно	100%	6 392,4	2,1	1,5	+42,7
Акцизний податок	5%*	14 067,5	4,7	3,3	+201,9
Податок на прибуток підприємств приватного сектору економіки	100%	10 415,3	3,5	2,5	+14,3
Інші податки	xxx	10 850,5	3,6	2,6	xxx
Всього (без урахування міжбюджетних трансфертів)	xxx	300 855,3	100,0	70,9	+22,4
Міжбюджетні трансферти, всього	xxx	123 682,6	xxx	29,1	...
В т. ч.: - базова дотація	xxx	19 305,4	xxx	4,5	...
- додаткова дотація	xxx	11 203,3	xxx	2,6	...
- освітня субвенція	xxx	60 294,4	xxx	14,2	...
Разом	xxx	424 537,9	xxx	100,0	xxx

Примітка: *3 1 квітня 2022 р. розраховується відповідно до часток, що визначаються щомісячно, як співвідношення вартості реалізованих тютюнових виробів на відповідній території за звітний місяць до загальної вартості реалізованих тютюнових виробів за звітний місяць в цілому по Україні.

Джерело: складено і розраховано за даними [6]

Як видно з табл. 2, вони навіть в умовах воєнного стану мають тенденцію

до зростання (крім міжбюджетних трансфертів), хоча загалом мають суперечливий характер.

Варто також зауважити, що досить багато суперечливих відносин між органами державної і місцевої влади відмічається у сферах земельних відносин та містобудування, особливо у Києві.

Отже, навіть в умовах децентралізації влади в Україні все ще актуальними залишаються питання удосконалення взаємодії між органами державної та місцевої влади за такими напрямками:

1) розробка удосконаленої структури публічної влади. В цьому плані значний інтерес представляє оновлення структури місцевих рад, а також визначення повноважень ОМС на основі спеціальної матриці [7];

2) уточнення сфери компетенції ОМС на регіональному та субрегіональному рівнях;

3) конституційне закріплення нового переліку повноважень місцевих державних адміністрацій (префектурного типу) та ОМС;

4) удосконалення самого інституту делегованих ОМС повноважень.

Висновки. Загалом проведене дослідження показало, що хоча в результаті проведення реформи децентралізації взаємодія між органами державного управління та місцевого самоврядування суттєво поліпшилася, але «вузьких місць» у цій сфері все ще досить багато.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Захарченко В. І. Теоретичні засади реформи децентралізації в Україні. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2018. Вип. 21. С. 74–84.

2. Батанов О. В. Взаємовідносини між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування: проблеми адміністративно правової теорії та практики. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1. С. 22–29.

3. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник,

О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник.
Київ : Знання-Прес, 2003. 343 с.

4. Пундик М. В. Управлінські зв'язки у системній взаємодії органів публічного управління на регіональному рівні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 1. С. 47-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rubupr_2013_1_10 (дата звернення: 24.09.2023).

5. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 624 с.

6. Довідка щодо виконання доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень – серпень 2023 року без урахування непідконтрольних Україні територій до 24.02.2022 (оперативні дані). *Міністерство фінансів України : офіц. сайт*. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/....pdf> (дата звернення: 28.09.2023).

7. Ганущак Ю. Реформа територіальної організації влади може зрушити з місця реформування країни в цілому. *Децентралізація : вебпортал*. 2017. 14 вер. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/6822> (дата звернення: 30.09.2023).